

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 327/2025
12.03.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Милене Рашић, председника већа, Гордане Којић, Александра Степановића, Слободана Велисављевића и Бојане Пауновић, чланова већа, са саветником Врховног суда Весном Зарић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Радише Миловановића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Лазаревцу К бр.331/23 од 18.09.2023. године и Вишег суда у Београду Кж1 број 906/23 од 12.09.2024. године, у седници већа одржаној дана 12.03.2025. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Радише Миловановића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Лазаревцу К бр.331/23 од 18.09.2023. године и Вишег суда у Београду Кж1 број 906/23 од 12.09.2024. године, у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку и повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у осталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лазаревцу К бр.331/23 од 18.09.2023. године окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ и изречена му је условна осуда којом му је утврђена казна затвора у трајању од четири месеца и истовремено одређено да се утврђена казна затвора неће извршити уколико за време проверавања у трајању од две године од правноснажности пресуде не учини ново кривично дело. На основу члана 63. КЗ у случају опозива условне осуде окривљеном ће се у изречену казну урачунати време проведено у притвору. Према окривљеном изречена је мера забране приближавања и комуникације са оштећеном и обавезан је на плаћање трошкова кривичног поступка.

Пресудом Вишег суда у Београду Кж1 број 906/23 од 12.09.2024. године одбијене су као неосноване жалбе јавног тужиоца ОЈТ у Лазаревцу, браниоца окривљеног и окривљеног, а пресуда Основног суда у Лазаревцу К бр.331/23 од 18.09.2023. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА - адвоката Радише Миловановића, због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, али из образложења захтева произилази да захтев подноси и због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев и преиначи побијане пресуде у погледу правне квалификације и одлуке о казни.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован у делу који се односи на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, док је у осталом делу недозвољен.

Бранилац окривљеног у поднетом захтеву за заштиту законитости указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП наводећи да се пресуда заснива на незаконитом доказу и то на снимцима екрана мобилног телефона оштећене. Према ставу браниоца да би се предметна комуникација третирали као исправа сходно члану 135. ЗКП, морала би да буде предмет вештачења, што је у конкретном случају у потпуности изостало, нити за прибављање исте постоји наредба органа поступка. Увид у садржај комуникације између окривљеног и оштећене требало је да се изврши на законит начин применом одговарајућих доказних радњи: одузимањем предмета, претресањем уређаја за аутоматску обраду података и одузимањем рачунарских података, за шта би морала да постоји наредба суда, као и да законито прибављени рачунарски подаци буду предмет вештачења. Наиме, полиција је без наредбе о претресању мобилног телефона сачинила фотографије, на којима је приказан садржај комуникације из уређаја, па је суд остварио увид у садржај порука, а увид у такву фотографију, представља незаконит доказ, јер се садржај из мобилног телефона може прикупити само на основу наредбе о претресању.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Одредбом члана 2. став 1. тачка 26) ЗКП је прописано да је „исправа“ сваки предмет или рачунарски податак који је подобан или одређен да служи као доказ чињенице која се утврђује у поступку (члан 83. став 1. и 2.).

Одредбом члана 138. став 1. ЗКП је прописано да се доказивање исправом врши читањем, гледањем, слушањем или увидом у садржај исправе на други начин.

Одредбом члана 139. став 1. ЗКП је прописано да исправу по службеној дужности или на предлог странака прибавља орган поступка или подносе странке, по правилу, у оригиналу.

У конкретном случају није вршен претрес мобилног телефона оштећене, већ се ради о подацима са мобилног телефона оштећене које је она предочила полицији, а које је полиција фотографисала, како је и означено у извештају о форензичком прегледу лица места ПС Лазаревац, који је изведен као доказ, а из кога се утврђује да је, између осталог, вршено форензичко фотографисање мобилног телефона оштећене и скриншотова размењених порука и позива. Сходно наведеном, по оцени Врховног суда, исто представља предмет који је подобан да служи као доказ неке чињенице која има значај за правне односе и у смислу члана 2. став 1. тачка 26. ЗКП, којим је ближе одређен појам исправе и може се сматрати исправом, односно извести као доказ у кривичном поступку.

Поред тога, како се оштећена приликом давања свог исказа, током поступка изјашњавала и о садржају комуникације са окривљеним путем мобилног телефона, то следствено томе, по налажењу Врховног суда, садржај комуникације оштећене који се налази на мобилном телефону исте представља саставни део исказа оштећене и као такав не представља незаконит доказ.

Као разлог подношења захтева бранилац окривљеног истиче и повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, а у образложењу наведене повреде закона наводи да је код кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ потребно више од једне радње да би се могло сматрати да је наступила последица у виду угрожавања спокојства, телесног интегритета или душевног стања члана породице, те по ставу браниоца потребно је наступање конкретне опасности за члана породице, што, с обзиром на природу овог кривичног дела, по правилу подразумева одређено континуирано стање и огледа се у редовном понављању насиља, претњи или напада на живот или тело, а како по наводима у захтеву за заштиту законитости у односу на оштећену није наступила конкретна опасност, нити је предметни догађај на њу оставио неке последице, то у описаним радњама нема елемената кривичног дела.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Код кривичног дела насиље у породици из члана 194. Кривичног законика ради се о такозваној „последичној радњи“ извршења, која садржајно може бити различита, али се мора тумачити у контексту начина извршења наведених у члану 194. став 1. Кривичног законика – примена насиља, претња да ће се напасти на живот или тело и дрско или безобзирно понашање, чиме учинилац угрожава спокојство, телесни интегритет или/и душевно стање оштећеног.

Радња извршења предметног кривичног дела, која је дефинисана последицом, одређена је трајним глаголом, па се, у смислу одредбе члана 112. став 30. Кривичног законика, сматра да је дело учињено, ако је радња извршена једном или више пута. При томе, иако стоји чињеница да се ради о трајном кривичном делу, имајући у виду да је последица кривичног дела насиље у породици из члана 194. Кривичног законика

опредељена трајним глаголским обликом као угрожавање спокојства, телесног интегритета или душевног стања члана своје породице, по налажењу овога суда, кривично дело насиље у породици из члана 194. Кривичног законика може постојати и онда када је радња извршења предузета само једном. Дакле, довољна је једна радња извршења која је објективно подобра да доведе до угрожавања спокојства, телесног интегритета или душевног стања пасивног субјекта – оштећеног, односно до наступања забрањене последице.

У конкретном случају окривљени је оглашен кривим да је предузимао више радњи у континуираном временском периоду, па је тако „... у временско периоду од лета 2022. године до 20.07.2023. године, смањено урачунљив али не битно, свестан свога дела и хтео његово извршење, а био је свестан да је његово дело забрањено, претњом да ће напасти на живот и тело, безобзирним понашањем угрозио спокојство и душевно стање члана своје породице, бивше супруге са којом има заједничку децу..., тако што је у дужем временском континуитету, замерао и нападао је вербално да га је преварила са колегом, пребацивао да су сви мушкарци око ње њени јед..чи, проверавао супругу на радном месту, затим претио да ће је пребити, да ће је тући, да ће је убити, покушавао да успостави контролу над оштећеном, често је вербално злостављао и вршио притске над оштећеном, у непосредном разговору преко вибер порука, ..., свакодневно узнемирава и прогања оштећену да је она слепица, а оштећена осећа велики страх од осумњиченог, прети да ће пребити колегу, да ће се жалити њеном послодавцу, затим да ће јој поломити кичму и кости, и да ће видети ко је он, да ће убити и њу и себе“

По налажењу овога суда чињенични опис кривичног дела утврђен у изреци правноснажне пресуде садржи сва битна законска субјективна и објективна обележја кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. Кривичног законика, за које је окривљени правноснажно оглашен кривим, па се неосновано захтевом указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

У преосталом делу образложења наведене повреде бранилац окривљеног износи сопствени закључак да никада није наступила објективна опасност, као битно обележје кривичног дела које се окривљеном ставља на терет, а које се може утврдити са објективног аспекта, већ се све своди на субјективни аспект – лични доживљај оштећене, а у ситуацији када оштећена није имала имовинскоправни захтев, односно када се није придружила кривичном гоњењу и када је судски вештак утврдио да предметни догађај на њу није оставио никакве последице, онда према налажењу браниоца нема ни радње кривичног дела. На овај начин бранилац окривљеног суштински оспорава утврђено чињенично стање и оцену доказа дату од стране суда, што не представља законски разлог због којег је, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљеном и његовом браниоцу због повреде закона, па је захтев у овом делу недозвољен.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног је и у осталом делу недозвољен.

Наиме, захтевом за заштиту законитости истиче се и повреда кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, због које је дозвољено подношење захтева окривљеном. Међутим, у образложењу наведене повреде не наводи се на који начин је у погледу кривичног дела које је предмет оптужбе примењен закон који се не може применити,

већ бранилац наводи да је основни облик кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ свршен када дође до релевантног угрожавања, а уколико угрожавање није наступило, биће у питању покушај за који се с обзиром на прописану казну не кажњава, а што је овде био случај, на који начин суштински оспорава утврђено чињенично стање у правноснажним пресудама и оцену доказа дату од стране суда, а што не представља законски разлог због којег је, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљеном и његовом браниоцу због повреде закона, па је Врховни суд захтев браниоца окривљеног АА и у овом делу оценио недозвољеним.

Поред наведеног бранилац окривљеног указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, наводима да су нејасни разлози о одлучним чињеницама и да је изрека пресуде противречна сама себи, као и на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП, јер је изрека пресуде неразумљива. Такође се указује и на повреду члана 441. став 1. ЗКП, обзиром да код одмеравања врсте и висине кривичне санкције суд олакшавајућим околностима није дао значај које оне заслужују па је изречена санкција престога, те истиче и повреду одредаба члана 361. став 7, 352. став 2 у вези члана 18. став 1. и 3. ЗКП

Наведене повреде не представљају законске разлоге због којих је, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљеном и његовом браниоцу због повреде закона, па је Врховни суд захтев браниоца окривљеног АА и у овом делу оценио недозвољеним

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена повреда закона на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Радише Миловановића, Врховни суд је, на основу члана 491. став 1. ЗКП, захтев у односу на повреде закона наведене у изреци одбио као неоснован, док је у осталом делу, на основу члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП у вези члана 485. став 4. ЗКП, захтев одбацио и одлучио као у изреци пресуде.

Записничар-саветник
Весна Зарић,с.р.

Председник већа-судија
Милена Рашић,с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић